

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par benzīna tvaiku uztveršanas otro posmu degvielas uzpildes stacijās, uzpildot degvielu vieglajos automobiļos”

COM(2008) 812 galīgā redakcija – 2008/0229 (COD)

(2009/C 277/14)

Ziņotājs: **Francis DAVOUST**

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu 2009. gada 20. janvārī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par benzīna tvaiku uztveršanas otro posmu degvielas uzpildes stacijās, uzpildot degvielu vieglajos automobiļos”

COM(2008) 812 galīgā redakcija – 2008/0229 (COD).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2009. gada 17. aprīlī. Ziņotājs — *Francis DAVOUST*.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 453. plenārajā sesijā, kas notika 2009. gada 13. un 14. maijā (13. maija sēdē), ar 194 balsīm par, 2 balsīm pret un 5 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi.

1.1. EESK atzinīgi vērtē, ka ir sagatavots priekšlikums direktīvai atbilstoši saistībām, kas paredzētas

- tematiskajā stratēģijā par gaisa piesārņojumu;
- Komisijas priekšlikumā grozīt Direktīvu 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti, kura mērķis ir veicināt biodegvielu un bioetanolu patēriņu, jo īpaši pazeminot prasības par benzīna tvaiku spiedienu. Komisija atzina, ka tas varētu radīt lielākas gaistošo organisko savienojumu emisijas, un norādīja, ka otrā posma benzīna tvaiku uztveršana tiks ierosināta, lai kompensētu šīs papildu emisijas,
- jaunajai direktīvai par gaisa kvalitāti pievienotajā paziņojumā, kurā Komisija atzina, ka, lai uzlabotu gaisa kvalitāti, ir svarīgi gaisa piesārņojumu novērst tā rašanās vietā. Paziņojumā tika ierosināti vairāki jauni pasākumi, tostarp otrā posma BTU, lai novērstu piesārņojumu tā rašanās vietā.

1.2. EESK atgādina, ka Direktīvas 94/63/EK mērķis ir benzīna tvaiku, ko rada benzīna glabāšana un nosūtīšana no termināļiem uz degvielas uzpildes stacijām un kas citādi izplūst atmosfērā, atgūšana (t.s. “pirmā posma benzīna tvaiku uztveršana”). Benzīna tvaiki, kas izplūst, kad degvielas uzpildes stacija saņem jaunu benzīna pievedumu, tiek novadīti atpakaļ autocisternā vai pārvietojamā tvertnē un nosūtīti atpakaļ uz termināli, kur tos var no jauna realizēt.

1.3. EESK atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu uzstādīt otrā posma BTU iekārtas

- a) visās jaunajās degvielas uzpildes stacijās un degvielas uzpildes stacijās, kurās veikta rekonstrukcija, ar apgrozījumu vairāk kā 500 m³ benzīna gadā;

- b) visās jaunajās degvielas uzpildes stacijās un degvielas uzpildes stacijās, kurās veikta rekonstrukcija, ar apgrozījumu vairāk kā 500 m³ benzīna gadā, kā arī lielākajās esošajās degvielas uzpildes stacijās (t.i., ar apgrozījumu, kas pārsniedz 3 000 m³ gadā);

- c) variantā (b) minētajās degvielas uzpildes stacijās un degvielas uzpildes stacijās, kas atrodas dzīvojamā namu kvartālos vai zem tiem;

- d) variantā (c) minētajās degvielas uzpildes stacijās ar automatisku visa otrā posma iekārtu uzraudzību, kas liegtu pārdot benzīnu, ja iekārta nedarbojas pareizi.

1.4. Minēto variantu sīks novērtējums ir iekļauts šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā. Tas būs pieejams tīmekļa vietnē ⁽¹⁾.

1.5. EESK tāpēc iesaka pieņemt šo direktīvu ar ierosinātajiem 3., 4. un 5. panta grozījumiem.

2. Vispārīgas piezīmes.

2.1. Minētā priekšlikuma mērķis ir benzīna tvaiku, kas nonāk atmosfērā, uzpildot degvielu vieglajos automobiļos degvielas uzpildes stacijās, uztveršana (t.s. “benzīna tvaiku uztveršanas otrais posms” jeb “BTU otrais posms”).

2.2. EESK pilnībā apzinās, ka benzīna sastāvā esošo gaistošo organisko savienojumu emisijas nelabvēlīgi ietekmē gaisa kvalitāti vietējā un reģionālajā līmenī (benzols un ozons), uz kuru attiecināma ir noteikti Kopienas gaisa kvalitātes standarti un mērķi. Piezemes ozons ir piesārņojums, kas šķērso valstu robežas, ka arī trešā nozīmīgākā siltumnīcefekta gāze. Benzols ir atzīts par cilvēkam kaitīgu kancerogēnu vielu. Ūdeņraži ir iedalīti vairākās kategorijās, kas viena no otras atšķiras pēc molekulārās struktūras: lineāra, cikliska utt.. Aromātiskie ogļūdeņraži ir nepiesātināti, ar ciklisku struktūru

⁽¹⁾ <http://ec.europa.eu/environment/air/transport/petrol.htm>.

; to pamatelements satur sešus oglekļa atomus. Benzols, kura formula ir C_6H_6 , ir viens no šiem atomiem. Veselības aizsardzības nolūkos Parlamenta un Komisijas noteiktā benzola robežvērtība Eiropā bija vidēji $9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ 2006. gadā ar mērķi to samazināt līdz $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ 2010. gadā. Tādēļ EESK galvenokārt cenšas aizsargāt gan patērētājus, kas regulāri piepilda benzīna tvertnes degvielas uzpildes stacijās, gan arī darbiniekus, kuri tajās pastāvīgi strādā.

2.3. Benzīna tvaiku emisiju galvenais iemesls ir benzīna iztvaikošana no transportlīdzekļu degvielas tvertnēm vai tvertnes uzpildīšanas laikā. Direktīvā par benzīna kvalitāti nesēn iekļautie grozījumi, kas paredz piejaukt benzīnam lielāku daudzumu etanola, tikai palielina ar benzīna emisijām saistītās problēmas, jo etanols palielina tvaika spiedienu benzīna glabāšanas tvertnēs. Tāpēc jāatrod jauni risinājumi emisiju samazināšanai.

2.4. EESK uzstājīgi ierosina Komisijai steidzami pievērst uzmanību iespējai tehniski pārveidot transportlīdzekļus, lai novērstu benzīna tvaiku izplūdi un uztvertu šos tvaikus jau transportlīdzekļa tvertnē (šāds noteikums jau pastāv ASV) un ierosina nekaņējoties iesniegt priekšlikumus par minēto jautājumu.

2.5. EESK atbalsta arī Komisijas izvirzītos priekšlikumus, kuru mērķis ir samazināt benzīna tvaiku emisijas, uzpildot degvielu transportlīdzekļos.

2.6. EESK uzsver, ka pašreizējā prakse attiecībā uz benzīna tvaiku uztveršanu, uzpildot degvielu transportlīdzekļos, ir ļoti atšķirīga katrā dalībvalstī. Tāpēc EESK atbalsta Komisijas priekšlikumu piemērot 175. pantu, lai Eiropas līmenī nodrošinātu obligātus standartus attiecībā uz benzīna tvaiku uztveršanu, uzpildot degvielu transportlīdzekļos, vienlaicīgi ļaujot dalībvalstīm noteikt augstākus standartus, ja viņas tā vēlas.

2.7. Šobrīd jau tiek īstenota Direktīva 94/63/EK par kontroli attiecībā uz gaistošu organisko savienojumu (GOS) emisiju, ko rada benzīna glabāšana un nosūtīšana no termināļiem uz degvielas uzpildes stacijām (benzīna tvaiku uztveršanas pirmais posms).

2.8. EESK uzskata, ka gaisa kvalitātes nodrošināšanas nolūkā noteikti jāīsteno benzīna tvaiku uztveršanas otrais posms.

2.9. Turklāt EESK secina, ka šis priekšlikums atbilst Kopienas Sestajai vides rīcības programmai un Lisabonas stratēģijas trim pīlāriem. Priekšlikums veicinās lielāku pieprasījumu pēc benzīna tvaiku uztveršanas otrajam posmam nepieciešamajām tehnoloģijām, ka arī to izstrādi.

3. Īpašas piezīmes.

3. pants.

Degvielas uzpildes stacijas

3.1. 1. punkts.

3.1.1. Pirmajā teikumā paskaidrot vārdu "plānotais". EESK uzskata, ka ir ļoti sarežģīti noteikt, vai jaunas degvielas uzpildes stacijas faktiskais apgrozījums būs atbilstošs plānotajam.

3.1.2. EESK vēlas iekļaut aiz pirmā teikuma šādu jaunu teikumu: "Degvielas uzpildes stacijai trīs mēnešu laikā pēc atvēršanas jādeklarē tās faktiskais apgrozījums".

3.1.3. EESK uzskata, ka visām jaunajām degvielas uzpildes stacijām, kuru jauda nepārsniedz 500 m^3 gadā, jādeklarē apgrozījuma pieaugums, ja tas pārsniedz 500 m^3 gadā. Tas jāveic ne vēlāk kā nākamā gada pirmajos trijos mēnešos pēc tā gada, kad ir pieaudzis apgrozījums. Šādā gadījumā iekārtām jābūt uzstādītām tā paša gada sešos mēnešos.

3.1.4. Otrajā teikumā aiz vārdkopas "vai pastāvīgās darba zonās" pievienot vārdkopu "neskaitot uzņēmuma telpas". Degvielas uzpildes stacijas ēkā var būt arī darba zonas, kas nepieciešamas degvielas uzpildes stacijas darbības nodrošināšanai.

3.1.5. 1. punkta jaunā redakcija ir šāda:

*Dalībvalstis nodrošina, ka jaunās degvielas uzpildes stacijas, kuru faktiskais vai plānotais apgrozījums ir lielāks par 500 m^3 gadā, tiek aprīkotas ar benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmām. **Degvielas uzpildes stacijai trijos mēnešos pēc atvēršanas jādeklarē tās faktiskais apgrozījums. Visām jaunajām degvielas uzpildes stacijām, kuru jauda nepārsniedz 500 m^3 gadā, jādeklarē apgrozījuma pieaugums, ja tas pārsniedz 500 m^3 gadā. Tas jāveic ne vēlāk kā nākamā gada pirmajos trijos mēnešos pēc tā gada, kad ir pieaudzis apgrozījums. Šādā gadījumā iekārtām jābūt uzstādītām tā paša gada sešos mēnešos.** Tomēr visām jaunajām degvielas uzpildes stacijām, kuras atrodas dzīvojamu namu kvartālos vai pastāvīgās darba zonās, **neskaitot uzņēmuma telpas**, ir jābūt aprīkotām ar benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmām neatkarīgi no to faktiskā vai plānotā apgrozījuma.*

3.2. 2. punkts.

3.2.1. EESK uzskata, ka jāpaskaidro jēdziens "rekonstrukcija". Tā uzskata, ka vārdu "rekonstrukcija" jāattiecina uz nozīmīgām pārmaiņām, piemēram, degvielas piegādes un uzpildes apgrozījuma pieaugumu par vismaz 20 % salīdzinājumā ar sākotnējo apgrozījumu vai pāreju no uzraudzītas pašapkalpošanās sistēmas uz pašapkalpošanās sistēmu bez uzraudzības.

3.2.2. EESK pieprasa, lai par rekonstrukciju, proti, nozīmīgām pārmaiņām, neuzskatītu degvielas uzpildes stacijas nosaukuma maiņu, pāreju no tradicionālas sistēmas uz uzraudzītu pašapkalpošanās sistēmu, iekārtu pielāgošanu spēkā esošajiem tiesību aktiem.

3.2.3. 2. punkta jaunā redakcija ir šāda:

Dalībvalstis nodrošina, ka esošās degvielas uzpildes stacijas, kuru apgrozījums ir lielāks par 500 m³ gadā un kurās tiek veikta rekonstrukcija, rekonstrukcijas laikā tiek aprīkotas ar benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmām. **Vārdu "rekonstrukcija" jāattiecina uz nozīmīgām pārmaiņām, piemēram, degvielas piegādes un uzpildes apgrozījuma pieaugumu par vismaz 20 % salīdzinājumā ar sākotnējo apgrozījumu vai pāreju no uzraudzītas pašapkalpošanās sistēmas uz pašapkalpošanās sistēmu bez uzraudzības. Toties par rekonstrukciju, proti, nozīmīgām pārmaiņām, nevar uzskatīt degvielas uzpildes stacijas nosaukuma maiņu, pāreju no tradicionālas sistēmas uz uzraudzītu pašapkalpošanās sistēmu, iekārtu pielāgošanu spēkā esošajiem tiesību aktiem.**

3.3. 3. punkts.

3.3.1. EESK iesaka papildināt punktu ar šādu teikumu: "Visām degvielas uzpildes stacijām, kuru apgrozījums ir mazāks par 3 000 m³ gadā, jādeklarē apgrozījuma pieaugums, ja tas pārsniedz 3 000 m³ kalendārā gada laikā." Šajā gadījumā iekārtām jābūt uzstādītām tā paša gada sešos mēnešos.

3.3.2. 3. punkta jaunā redakcija ir šāda:

Dalībvalstis nodrošina, ka tās esošās degvielas uzpildes stacijas, kuru apgrozījums ir lielāks par 3 000 m³ gadā, tiek aprīkotas ar benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmām ne vēlāk kā līdz 2020. gada 31. decembrim. **Visām degvielas uzpildes stacijām, kuru apgrozījums ir mazāks par 3 000 m³ gadā, jādeklarē apgrozījuma pieaugums, ja tas pārsniedz 3 000 m³ kalendārā gada laikā. Šajā gadījumā iekārtām jābūt uzstādītām tā paša gada sešos mēnešos.**

4. pants.

Benzīna tvaiku uztveršanas minimālais pieļaujamais līmenis

3.4. 1. punkts.

3.4.1. EESK ierosina aizstāt 85 % ar 90 %. Vairākas valstis jau ir noteikušas šādu līmeni.

3.4.2. 1. punkta jaunā redakcija ir šāda:

Dalībvalstis nodrošina, ka benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmu ogļūdeņražu uztveršanas efektivitāte ir **85 90 %** vai augstāka.

3.5. Jauns punkts.

3.5.1. EESK ierosina paskaidrot terminu "otrā posma benzīna tvaiku uztveršanas iekārtas".

5. pants.

Regulāra inspekcija un atbilstība

3.6. 1. punkts.

3.6.1. EESK uzskata, ka degvielas uzpildes stacijās ar automātiskām monitoringa sistēmām ikgadējā pārbaude ir nepieciešama galvenokārt tāpēc, ka tajās nav cilvēku, kas varētu konstatēt darbības traucējumus.

3.6.2. 1. punkta jaunā redakcija ir šāda:

Gadījumos, kad ir uzstādītas automātiskas monitoringa sistēmas, dalībvalstis nodrošina, ka ogļūdeņražu uztveršanas efektivitāte tiek noteikta vismaz reizi trīs gados.

3.7. 2. punkts.

3.7.1. EESK ierosina svītrot pirmo teikumu.

3.7.2. Otrajā teikumā tā iesaka aizstāt vārdkopu "un automātisku benzīna plūsmas pārtraukšanu no bojātās degvielas uzpildes ierīces, ja 7 dienu laikā tās defekti netiek novērsti" ar vārdkopu "benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmas darbības traucējumu signāls rada degvielas padeves pārtraukšanu, ja defekti netiek novērsti 72 stundu laikā".

3.7.3. Paredzētais 7 dienu termiņš ir pārāk garš. Šis noteikums attiecas arī uz degvielas uzpildes stacijām, kurās nodrošināta uzraudzība.

3.7.4. 2. punkta jaunā redakcija ir šāda:

Gadījumos, kad ir uzstādītas automātiskas monitoringa sistēmas, dalībvalstis nodrošina, ka ogļūdeņražu uztveršanas efektivitāte tiek noteikta vismaz reizi trīs gados. Automātiskajām monitoringa sistēmām jābūt ar benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmas un pašas monitoringa sistēmas darbības atteicu automātisku detektēšanu, un degvielas uzpildes stacijas operatora darbības kļūdu indikāciju un automātisku benzīna plūsmas pārtraukšanu no bojātās degvielas uzpildes ierīces, ja 7 dienu laikā tās defekti netiek novērsti. Benzīna tvaiku uztveršanas otrā posma sistēmas darbības traucējumu signāls rada degvielas padeves pārtraukšanu, ja defekti netiek novērsti 72 stundu laikā.

Briselē, 2009.gada 13. maijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Mario SEPI